



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus 2023

Pohjanmaan ELY-keskus, Lars Björkgård, Heidi Häggblom 5.5.2023

# Vuosina 2020, 2021 ja 2022 tehdyt luomusitoumukset

Jos viljelijällä on keväällä 2023 voimassa oleva vuonna 2020 tai 2021 tai 2022 tehty luomusitoumus, viljelijä voi

- **Luopua kokonaan sitoumuksesta ilman takaisinperintää ja hakea uutta** uuden kauden mukaista viisivuotista luomusitoumusta. Hakemalla uutta sitoumusta viljelijä varmistaa, että saa sitoumuksen koko kaudeksi ja jatkovuosiksi.

TAI

- **mukauttaa eli pitää vanhan sitoumuksen voimassa** alkuperäisen sitoumuskauden loppuun saakka. Mukautettuja sitoumuksia koskevat vuodesta 2023 alkaen uudet sitoumusehdot, lainsäädäntö ja vähimmäisvaatimukset.

TAI

- **luopua sitoumuksesta** ilman takaisinperintää

ELY-keskus on lähettänyt näille tiloille sähköpostia, joihin suurin osa on vastannut.

# Jos viljelijä mukauttaa voimassa olevan sitoumuksen

- Hänen on sitoumuskauden aikana suoritettava yhden päivän pituinen luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja, sitoumusehtoja ja viljelyä koskeva koulutus tai hyödynnettävä Neuvo2030- järjestelmän mukaista luomuneuvontaa.
- Jos tilan satoa on käytetty tavanomaisesti tuotetun karjan rehuksi ja viljelijä valitsee mukautetun sitoumuksen, vuonna 2023 tilan on vaihtoehtoisesti
  - Alettava tuottamaan vaadittu määrä myyntikasveja TAI
  - Tehtävä rehuntuotantosopimus luomukotieläinsitoumuksen tehneen tilan tai välittäjän kanssa  
TAI
  - Siirrettävä tilan eläimet luomuvalvontaan ja haettava luomukotieläinsitoumusta.

# Mukautetut sitoumukset

- Jos viljelijä mukauttaa eli pitää voimassa nykyisen sitoumuksensa, hänen tulee päivittää sitoumustietonsa Vipu-palvelussa.
- Mukautettuja sitoumuksia koskevat vuodesta 2023 alkaen uudet sitoumusehdot, lainsäädäntö ja vähimmäisvaatimukset.
- Mukautettuihin sitoumuksiin voidaan liittää lisäaloja valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen → vuonna 2023 voimassa oleviin sitoumuksiin voi lisätä korvauskelpoista pinta-alaa.

# Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023

- Edelleen oma erillinen tukijärjestelmä.
- Hakijalta ei vaadita ympäristösitoumusta.
- Sitoumukset ovat viisivuotisia.
- Kolme erilaista sitoumustyyppiä
  - Koko tilalle:
    - kasvintuotannon sitoumus
    - eläintuotannon sitoumus
  - Osittainen luomusitoumus osalle tilan lohkoista
    - avomaan vihannekset

# Sitoumuksen yleiset edellytykset 1/2

- Hakijan on
  - oltava aktiiviviljelijä ja vähintään 18-vuotias
  - kuuluttava luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään koko sitoumuskauden ajan.
    - **Uudet luomutilat tai tuotantosuunnat viimeistään 30.4.2023 mennessä!**
  - noudatettava parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 848/2018 ja täydentävissä säädöksissä määriteltyjä luonnonmukaista kasvintuotantoa ja kotieläintuotantoa koskevia tuotantoehtoja.
- Sitoumuksen vähimmäisala
  - 5 ha korvauskelpoista peltoa tai
  - puutarhakasvien viljelyssä vähintään 1 ha korvauskelpoista peltoa.

# Koulutusvaatimus

- Peruskoulutusvaatimus
  - 5 pv kasvituotannon sitoumus + 2 pv eläintuotannon sitoumus
  - Koulutus pitää olla suoritettu ennen sitoumuksen hakemista
    - Uudet luomutilat 30.4.2023 mennessä
  - Jos hakijalla on ollut vuosina 2015-2022 luomusitoumus koulutusvaatimus täyttyy kyseisen sitoumuksen osalta.
- Lisäksi hakijan on sitoumuskauden aikana
  - suoritettava yhden päivän pituinen luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja, sitoumusehtoja ja viljelyä koskeva koulutus tai
  - hyödynnettävä Neuvo-järjestelmän mukaista luomuneuvontaa

# Peltolohkojen siirtäminen luonnonmukaiseen tuotantoon

- Luomuviljely on aloitettava sitoumuksen ensimmäisenä vuonna
  - vähintään 5 hehtaarin korvauskelpoisella alalla tai
  - puutarhakasvien viljelyssä ja avomaan vihannesten viljelyssä vähintään 1 hehtaarin korvauskelpoisella peltoalalla.
- Toisena sitoumusvuonna kaikkien lohkojen on oltava luomutuotannossa.
- Lohkolla on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja sen sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien, jolloin lohko lisätään sitoumukselle.
- Pienin sitoumuksen kohteeksi hyväksyttävä peruslohko on 0,01 ha ja pienin korvauskelpoinen kasvulohko, josta maksetaan on 0,05 ha



# Sitoumukselle liitettävät lohkot

- Luomusitoumus on annettava kaikesta sitoumuksen antajan hallinnassa olevasta **korvauskelpoisesta alasta**, joka on **maankäyttömuodoltaan peltoa**.
- Osittainen sitoumus avomaan vihanneksista voidaan antaa pelkästään maatalan niistä korvauskelpoisista peruslohkoista, joilla on sitoumusvuoden aikana viljelykierrossa avomaanvihanneksia vähintään yhden hehtaarin verran.

## Poikkeuksia sitoumukselle ilmoitettaviin aloihin:

- Sitoumusta ei voi antaa:
  - Alasta, jolla viljellään ruokohelpeä energiatuotantotarkoitukseen tai kasvualustaksi sopimustuotantona.

**Ruokohelpeä voi viljellä kuitenkin joko tavanomaisesti tai luonnonmukaisesti → tuotanto on järjestettävä tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti.**

- Kosteaviljelyalasta eli maatalousmaasta, jolla pohjaveden pintaa nostetaan säätösalojituksella tai muilla teknisillä ratkaisuilla.
- Alasta, joka on yhteiskäytössä tavanomaisen tilan kanssa.

- Kasvihuonetuotanto:

Maatilalla voi olla muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa kasvihuonetuotannossa, jos kasvihuoneissa viljellään eri kasvilajeja tai -lajikkeita kuin avomaalla ja tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti eikä ala kuulu luomusitoumukseen.

# Sitoumuksen ulkopuolelle jätettävät lohkot

- Luomusitoumuksen ulkopuolelle voidaan jättää pellot, joilla
  - myyntikasviliistalla lueteltujen myyntikasvien tuottaminen on vaikeaa
  - ei voida noudattaa viljelykiertoa tai
  - jotka poistetaan maatalouskäytöstä sitoumuskauden aikana
  - Esimerkkejä: suojavyöhykkeet, turvepeltojen nurmet, lyhytkiertoiset energiakasvit, erittäin kiviset lohkot ja pienet kaukana tilan muista peruslohkoista sijaitsevat lohkot.
- Sitoumuksen ulkopuolelle jätettyjä aloja on viljeltävä luonnonmukaisen tuotannon ehtojen mukaisesti.
  - Vaatimus ei koske osittaisen luomusitoumuksen sitoumusalan ulkopuolisia lohkoja, jotka ovat tavanomaisessa tuotannossa (Avomaavihannesten viljely).

# Myyntikasvivaatimus 1/2

- Myyntikasveja on viljeltävä sitoumusvuoden aikana vähintään 30 % siirtymäkauden ohittaneesta sitoumusalasta.
- Myyntikasvit on lueteltu Vna 80/2023 liitteessä 2
- Myyntikasvivaatimus koskee myös luomukotieläintiloja, joilla pinta-alaa paljon suhteessa eläinmäärään.
- Myyntikasviksi ei lueta ennen tuleentumista korjattavia viljoja eikä palkoviljoja ja niiden seoskasvustoja.
  - seoskasvustoja (esim. herne + vilja) voi olla myyntikasvi jos eri viljelykasvien siemenet voidaan erotella.
    - Jos et pysty korjaamaan kasvustoa tuleentuneena, sinun on pyydettäessä osoitettava Vipu-mobiililla otetulla valokuvalla, että tavoitteena on ollut tuottaa tuleentuneena korjattava kasvusto.
- Avomaan vihannesten viljelyssä oleva ala kerryttää myyntikasvien määrää kaksinkertaisesti (osittainen sitoumus avomaan vihannesten viljelystä)

# Huomioitavaa myyntikasveista

- Vähäisessä määrin seoskasvustoja viljellään siten, että seoksessa olevien kasvien sato korjataan tuleentuneena, kuivataan, erotellaan ja lajiteltu sato myydään. Näin viljeltynä seoskasvustot vastaavat muita myyntikasveiksi luettavia kasveja. Uuden linjauksen mukaan tällaiset seoskasvustot voidaan hyväksyä myyntikasveiksi, jos kasvustot ovat eroteltavissa.
- Jos kasvustoa ei voida yrityksistä huolimatta korjata tuleentuneena, tuensaajan on pyydettäessä osoitettava paikkaan sidotulla valokuvalla, että tavoitteena on ollut tuleentuneena korjattava kasvusto.
- Tuoreena korjattavia ja säilöttäviä tai viljan seoskasvustoja ei enää hyväksytä myyntikasveiksi. Niiden viljely on kuitenkin sallittua. Näissä tapauksissa katsotaan, että seoskasvustot on tarkoitettu rehuksi ja ne tuottavat luomutuotetta markkinoille vain luomukotieläintuotannon kautta.

# Myyntikasveiksi voidaan hyväksyä seoskasvustot, jotka ilmoitetaan alla olevilla nimikkeillä:

- Seos, herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja
- Seoskasvusto, valkuaiskasvit + öljykasvit
- Seoskasvusto, vilja + öljykasvit
- Seoskasvusto, herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/öljykasvit
- Seoskasvusto, valkuaiskasvit kasvusto sisältää vain valkuaiskasveja
- Seoskasvusto, öljykasvit kasvusto sisältää vain öljykasveja
- Tuoreena korjattavia ja säilöttäviä tai viljan seoskasvustoja ei hyväksytä myyntikasveiksi.

# Myyntikasvivaatimus 2/2

- Myyntikasvivaatimuksen ei tarvitse täyttyä, jos
  - tilalla on luomukotieläintuotannon sitoumus ja tilan sitoumusalasta käytetään vähintään 50 % oman karjan rehun tuotantoon.
  - tila on tehnyt yhteistyösopimuksen rehun tuotannosta luomukotieläintuotannon sitoumuksen tehneen tilan kanssa.
    - Yhteistyöstä on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa on perusteltava vastaanottavan tilan rehun tarve sopimukseen määritetylle rehumäärälle.
    - Sitoumusalasta vähintään 50 % käytettävä luomukotieläintilan karjan rehuksi (rehu toimitettava luomukotieläin tilalle vuosittain)
  - tarkoittaa, että kaikki rehuntuotantosopimukset tulee uusia/päivittää keväällä 2023
- Tai tila on tehnyt yhteistyösopimuksen rehun tuotannosta yrityksen kanssa, joka välittää luomurehua luomukotieläintiloille.
  - **Tuotanto- /hankintasopimus**

# Rehuntuotantosopimus

- Yhteistyöstä on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa on perusteltava vastaan ottavan tilan rehun tarve sopimukseen määritetylle rehumäärälle.
- Sopimuksen on sisällettävä:
- Osapuolten nimet ja tilatunnukset
- Sopimuksen voimassaoloaika. Sopimus voi olla voimassa myös toistaiseksi, tällöin sopimuksen päättymisestä on erikseen ilmoitettava ELY-keskukseen.
- Arvio vuosittain toimitettavista rehulajeista ja –määristä.
- Perustelut kotieläintilan rehun tarpeelle.



# Luonnonmukaisen tuotannon korvaustasot

- Kasvintuotanto 160 €/ha
- Kotieläintuotanto 160 €/ha + 130 € ha (maksetaan niin monelle sitoumushehtaarille kuin 0,5 ey riittää, kuitenkin max koko sitoumusala)
- Avomaan vihannestuotanto 590 € / ha
- Korvausta ei makseta
  - Puuvartisten energiakasvien alasta
  - Muun hampun kuin EU kokonaan rahoittamaan perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta
  - Suojavyöhykelohkoista
  - Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmista ja monimuotoisuuskasveista
  - Kasvimaasta
  - Jaloittelutarha-aloista, jotka on ilmoitettu Muu luomuvälvönnän ala (ei maatalousmaata).

# Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus ja korvaus 1/2

- Tuenhakijalla on oltava luonnonmukaisen kasvintuotannon sitoumus.
- Sitoumukselle haettava eläinlaji on pitänyt ilmoittaa luomuvalvontaan 30.4.2023 mennessä.
- Eläinten tulee olla luomuvalvonnassa koko sitoumusvuoden 1.5-30.4, vaikka tarvittava keskimääräinen eläinmäärä tulisi täyteen jo aiemmin.
- Hakijan on ilmoitettava sitoumusta hakiessa eläinlaji/lajit, jotka hän haluaa sitoumukselle.
- Eläinlajit, joista hakija voi tehdä sitoumuksen:
  - Naudat: lypsylehmät, emolehmät, muut naudat
  - Lampaat ja vuohet
  - Siat: emakot, lihasiat, karjut
  - Siipikarja: kanat ja kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat ja kyseisen siipikarjan emolinnut ja kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat

# Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus 2/2

- Vähimmäiseläinmäärä: luonnonmukaisesti kasvatettuja tuotantoeläimiä vähintään 5 eläinyksikköä (ey) jokaisena sitoumusvuonna.
- Jos eläinyksikkövaatimus (5 ey) ei sitoumusvuonna täyty tai tuotantosuunta muutetaan eläintuotannosta kasvinviljelytuotantoon, korvausta maksetaan vain kasvintuotannosta.
- Tilalla voi olla myös tavanomaisesti tuotettuja eläimiä, jos eläimet ovat eri eläinlajeja kuin luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat eläimet.
- Eläinlajeja voi vaihtaa tai lisätä sitoumuskauden aikana ja uudelle eläinlajille on tehtävä alkutarkastus.

# Eläintiheys

- Tilan eläintiheyttä laskettaessa otetaan huomioon maatilan keskimääräinen eläinmäärä kalenterivuoden aikana.
- Eläinmäärien laskenta-aika:
  - Normaalisti laskenta-aika on kalenterivuosi.
  - jos eläimet liitetään luomuvalvontaan sitoumusvuoden jo alettua (1.5. jälkeen), laskenta-aika on seuraavan kalenterivuoden alusta 1.1.—31.12.
  - jos eläimet on liitetty luomuvalvontaan ennen sitoumusvuoden alkua, laskenta-aika on 1.5.—31.12. Seuraavina vuosina kalenterivuosi.
- Laskennan perusteena olevaa eläinlajia voidaan muuttaa vain sitoumus- tai kalenterivuoden alusta.

# Osittainen tilan sitoumus, avomaan vihannekset

Kasvintuotannon sitoumuksen voi tehdä osasta tilan korvauskelpoisista peruslohkoista, kun sitoumusalalla viljellään

- vuosittain avomaan vihanneksia vähintään 1 hehtaarin alalla.
- Muilla sitoumuksen kohteena olevilla peltolohkoilla voidaan viljellä avomaanvihannesten lisäksi myös muita kasveja, jos tuotantoon on rinnakkaisviljelylupa ja/tai tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti siten, ettei samaa kasvia viljellä sekä luomuna että tavanomaisena.
- Myyntikasvivaatimus koskee myös avomaan vihanneksien perusteella tehtyä osittaista sitoumusta.
- Avomaanvihannesten viljelyssä oleva ala kerrotaan kahdella, muu sitoumusala normaalisti.
- Osittainen luomusitoumus ei voi olla sitoumus, josta vain esimerkiksi suojavyyhykelohkot on jätetty sitoumuksen ulkopuolelle.

# Sitoumusalan muuttaminen/ lisääminen

- Hakija voi lisätä vuosittain sitoumukselle korvauskelpoista peltoalaa, jos se on mahdollista valtion talousarvion määrärahatilanteen perusteella.
- Lisäalan perusteella ei jatkossa tehdä enää uusia sitoumuksia.
- Sitoumukselle voidaan liittää määrärahoista riippumatta uusia lohkoja, jotka ovat olleet toisen luomusitoumuksen tehneen viljelijän luomusitoumuksella edellisenä vuonna.

# Sitoumusalan muuttaminen / poistaminen

- Luomusitoumuksesta voi poistua korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos luomusitoumukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle vähimmäisalan.
- Sitoumus raukeaa ilman takaisinperintää, jos
  - korvauskelpoinen ala tai eläinmäärä vähenee alle vähimmäismäärän koko tilan hallinnan siirron yhteydessä.
- Jos korvauskelpoinen ala vähenee alle vähimmäisalan muusta syystä, sitoumus lakkaa ja maksetut korvauksen peritään takaisin.

# Koko sitoumuksen tai sen osan siirto

- Koko sitoumuksen voi siirtää tai jakaa saman tilan osalliselle tai toisen tilan viljelijälle.
- Siirron saaja voi jatkaa sitoumusta tai sen osan noudattamista jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.
- Siirron saajan tulee täyttää korvauksen saajan edellytykset: aktiiviviljelijä, ikävaatimus, luonnonmukaisen tuotannon koulutusvaatimus suoritettuna ja kuulua luomuvalvontaan.
- Jos siirronsaaja ei jatka sitoumuksen noudattamista, sitoumus raukeaa ja sitoumuksesta luopujalle ei seuraa takaisinperintää.



# Sitoumuksesta luopuminen

- Hakija voi luopua sitoumuksesta kesken sitoumuskauden ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden tilanteissa.
- Näitä ovat esimerkiksi
  - a) tilaan merkittävällä tavalla vaikuttava ankara luonnonkatastrofi tai ankara sääilmiö;
  - b) tilan kotieläinrakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa;
  - c) eläinkulcutauti, kasvitautin puhkeaminen tai kasvintuhoojan esiintyminen, joka vahingoittaa tuensaajan koko karjaa tai osaa siitä tai viljelykasveja;
  - d) koko tilan tai sen merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa hakemuksen jättöpäivänä;
  - e) tuensaajan kuolema;
  - f) tuensaajan pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammattiaan

# Liitteet sähköisesti

- Hakemus valvontajärjestelmään viimeistään 30.4.2023.
- **Kurssitodistukset** koulutuksesta 5+2 pv.(kokonaan uudet sitoumukset)
- **Rehuntuotantosopimukset**
- Vipu ohjaa eteenpäin
  
- <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/luonnonmukainen-tuotanto/luonnonmukaisen-tuotannon-korvauksen-sitoumusehdot/luonnonmukaisen-tuotannon-korvauksen-sitoumusehdot-2023/>

# Yhteystiedot

## Pohjanmaan ELY

- Heidi Häggblom [heidi.haggblom@ely-keskus.fi](mailto:heidi.haggblom@ely-keskus.fi) 0295 016 417
- Lars Björkgård [lars.bjorkgard@ely-keskus.fi](mailto:lars.bjorkgard@ely-keskus.fi) 0295 028 540

## Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Pirjo Myllylä [pirjo.myllyla@ely-keskus.fi](mailto:pirjo.myllyla@ely-keskus.fi) 0295038139
- [luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi](mailto:luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi)